

**Голові Комітету Верховної Ради
України з питань гуманітарної та
інформаційної політики
Микиті ПОТУРАЄВУ**

*Щодо реєстр. № 15306
від 09.06.2026*

Комітет Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнародних відносин (далі – Комітет) на своєму засіданні, проведеному 15 червня 2026 року (протокол № 149), розглянув проект Закону України про внесення змін до Сімейного кодексу України та Закону України "Про державну реєстрацію актів цивільного стану", реєстр. № 15306 від 09.06.2026, поданий народним депутатом України Крячком М.В. та іншими народними депутатами України (далі – законопроект).

Відповідно до пояснювальної записки проект Закону розроблено з метою врегулювання на законодавчому рівні можливості проведення державної реєстрації шлюбу в електронній формі засобами Порталу Дія, зокрема з використанням мобільного додатка Порталу Дія.

Для досягнення поставленої мети законопроектом пропонується внести зміни до Сімейного кодексу України та до Закону України «Про державну реєстрацію актів цивільного стану», відповідно до яких, зокрема:

- заява про реєстрацію шлюбу може подаватися також в електронній формі. Порядок подання заяви та проведення державної реєстрації шлюбу в електронній формі затверджується Кабінетом Міністрів України. Подання заяви про реєстрацію шлюбу в електронній формі через представника не допускається;

- у разі реєстрації шлюбу в електронній формі така державна реєстрація проводиться не раніше, ніж через три календарних дні з моменту вибору дати під час подання заяви про реєстрацію шлюбу в електронній формі;

- реєстрація шлюбу в електронній формі та індивідуальний обряд такої реєстрації проводяться засобами Єдиного державного вебпорталу електронних послуг шляхом участі у відеоконференції нареченої, нареченого та працівника відділу державної реєстрації актів цивільного стану в режимі реального часу. Відеоконференція проводиться з використанням засобів Єдиного державного вебпорталу електронних послуг за умови проходження нареченою та нареченим

електронної ідентифікації та автентифікації з використанням віддалених кваліфікованих електронних підписів “Дія. Підпис” (“Дія ID”);

- особи, які подали заяву про державну реєстрацію шлюбу в електронній формі, вважаються нареченими;

- у разі відсутності одного або обох наречених чи працівника відділу державної реєстрації актів цивільного стану протягом 15 хвилин з моменту початку відеоконференції, або неможливості проведення відеоконференції з технічних причин, які не усунені протягом 15 хвилин, строк такої реєстрації переноситься за їх письмовою заявою на інший день. У такому разі строк перенесення реєстрації шлюбу не може перевищувати одного року від дня подання відповідної заяви;

- на підтвердження вільної згоди на державну реєстрацію шлюбу в електронній формі наречені підписують актовий запис про шлюб, складений в електронній формі, шляхом накладення віддалених кваліфікованих електронних підписів “Дія. Підпис” (“Дія ID”);

- актовий запис про шлюб, складений в електронній формі, підписується працівником органу державної реєстрації актів цивільного стану, який здійснює державну реєстрацію шлюбу, шляхом накладення кваліфікованого електронного підпису.

Під час обговорення законопроекту члени Комітету звернули увагу на наступне. Кабінет Міністрів України 29 березня 2024 року прийняв постанову № 345 «Про реалізацію експериментального проекту щодо проведення державної реєстрації шлюбу в електронній формі». Станом на даний час передбачений зазначеною тимчасовою постановою Уряду експериментальний проект успішно реалізовується, а послуга щодо реєстрації шлюбу в електронній формі користується популярністю серед населення. Оскільки дворічний строк реалізації експериментального проекту невдовзі завершується, подальше врегулювання цього питання потребує внесення відповідних змін до законодавчих актів.

Дистанційна реєстрація шлюбу є питанням можливості реалізації базових прав людини, зокрема для військовослужбовців, які перебувають у зонах бойових дій. Особам, які щоденно ризикують своїм життям, захищаючи суверенітет та територіальну цілісність України, важливо мати можливість швидко оформити шлюб, який стане юридичною підставою для доступу дружини/чоловіка до передбачених законодавством державних соціальних гарантій, пільг тощо.

У контексті захисту прав осіб, які зазнали негативних наслідків збройної агресії та, зокрема, змушені були виїхати за кордон, запровадження можливості віддаленої реєстрації шлюбу дозволить таким особам зберегти правовий зв'язок зі своєю державою, реалізувати невід'ємне право на створення сім'ї за українським законодавством та уникнути складнощів із легалізацією документів в іноземних установах.

У цілому послуга реєстрації шлюбу в електронній формі сприятиме спрощенню процедури створення сім'ї для всіх громадян.

За підсумками обговорення Комітет ухвалив наступне рішення: звернутися до Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики з пропозицією рекомендувати Верховній Раді України проект Закону України про внесення змін до Сімейного кодексу України та Закону України "Про державну реєстрацію актів цивільного стану", реєстр. № 15306 від 09.06.2026, поданий народним депутатом України Крячком М.В. та іншими народними депутатами України, за наслідками розгляду у першому читанні прийняти за основу.

Голова Комітету

А. ЗАДОРЖНИЙ

